

Dr hab. inż. Rafał Piotr Kruszyński

Dr hab. inż. Rafał Piotr Kruszyński zginął 19 września 2020 roku mając 46 lat. Tragiczny wypadek drogowy przerwał wspaniale rozwijającą się karierę naukową, imponująco bogatą działalność organizacyjną oraz kilka niezwykłych hobby, takich jak nurkowanie (instruktor PADI), taternictwo jaskiniowe (członek Speleoklubu Łódzkiego), gry RPG czy krytyczne czytanie wszelkiego rodzaju słowników, a ostatnio ogrodnictwo.

Oprócz wielu funkcji organizacyjnych na Wydziale Chemicznym Politechniki Łódzkiej i w macierzystym Instytucie Chemii Ogólnej i Ekologicznej – dr hab. Rafał Kruszyński był m.in. Zastępcą Dyrektora Instytutu (2015-2019), Opiekunem Koła Naukowego (2003-13), Członkiem Komisji Rekrutacyjnej (od 2008), Pełnomocnikiem Dziekana do spraw rekrutacji (2010-2018) – warto wymienić też funkcje na szczeblu krajowym, w tym Wiceprzewodniczącego Komisji Terminologii Chemicznej PTChem (od 2012), Podkomisji Terminologii Chemii Nieorganicznej PTChem (od 2012) oraz Krajowego Przedstawiciela w Wydziale VIII Międzynarodowej Unii Chemii Czystej i Stosowanej (IUPAC). Rafał był też ekspertem w kilku ministerialnych zespołach, m.in. do spraw oceny wniosków zgłoszonych w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (2009-2013), Interdyscyplinarnego Zespołu do spraw Programu Wspierania Infrastruktury Badawczej w ramach Funduszu Nauki i Technologii Polskiej (2011-2015), specjalistycznego zespołu MNiSW do spraw inwestycji służących potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych oraz infrastruktury informatycznej nauki (od 2015). Trzeba też podkreślić, że nie były to funkcje dekoracyjne a Rafał nie umiał nic zrobić „na pół gwizdka”. Kiedy miał jakiś pomysł, niezwłocznie go realizował.

Nie udało mi się zgłębić tajemnicy Rafała, jak i kiedy miał jeszcze czas na działalność naukową, tym bardziej że jej rezultaty były imponujące. Dość tu wymienić prawie 300 oryginalnych publikacji w czasopismach o zasięgu międzynarodowym (indeks Hirscha równy 23), by uzmysłowić każdemu pracownikowi nauki, że Rafał, mimo młodego wieku, od dawna zasługiwał na tytuł profesorski, a może nawet na dwa tytuły, gdyby to było formalnie możliwe. Ogłoszone prace dotyczyły głównie określenia struktury

przestrzennej i zależności między budową a właściwościami biologicznymi, katalitycznymi oraz optycznymi związków. Być może pewien wpływ na te sukcesy miała możliwość dzielenia się swoją pasją nie tylko z współpracownikami ale również w domu z żoną Agatą, pracującą obok Niego dosłownie oraz w przenośni. Fascynacje Rafała znajdowały silny odzew wśród studentów, których zarażał swoim entuzjazmem i pasją badawczą, o czym m.in. świadczy, mimo krótkiego czasu jaki Mu był dany, liczba trojga wypromowanych doktorów oraz 3 osieroconych doktorantów.

Jego największymi osiągnięciami naukowymi były opracowanie mechanizmu spirocyklizacji przy fosfazenowym atomie fosforu, zachodzącego podczas syntezy biologicznie aktywnych eterów PNP-koronowych, otrzymanie nanoporowatych materiałów funkcyjnych w oparciu o pomocniki strukturalne, a następnie ich zastosowanie w katalizie, zaskakujące wykazanie, że siła wiązań wodorowych zależy znacznie bardziej od kierunkowości oddziaływania niż od ich długości, a także zbudowanie od podstaw Laboratorium Chemii i Analityki Ciała Stałego w macierzystym Instytucie. W moim pojęciu dr hab. Rafał Kruszyński zbliżył się do ideału naukowca, który prawie wszystko wie o uprawianej dziedzinie a całkiem sporo o wszystkich dziedzinach pokrewnych.

● Prof. dr hab. inż. Marek Główka

